

“Dječje carstvo”

Tina Cota, doktorski studij muzikologije

“DJEČJE CARSTVO” (Zagreb, 1935. - 1941.)

- ❖ privatna organizacija s javnom djelatnošću koja je djeci **pružala obrazovanje na području različitih grana umjetnosti** te je **promicala dječje stvaralaštvo kroz različite medije**
- ❖ “Dječje carstvo” utemeljila su dva zaljubljenika u kazališnu umjetnost:
Tito Strozzi (*Car Pričalo*) - glumac, redatelj i pisac
Mladen Širola (*Veliki vezir*) - dječji pisac, redatelj i scenarist
s ciljem da “**među djecom radom i zabavom budi drugarsku svijest, ljubav prema bližnjemu, težnju za učenjem, dobrotu srca i smisao za sve što je lijepo i plemenito, a naročito za umjetnost kao sredstvo za postignuće svih spomenutih ciljeva**”
- ❖ od **8. listopada 1939.** djeluje pod nazivom “**Hrvatsko dječje carstvo**”
- ❖ s radom prestaje **29. rujna 1941.** → ukinuto uslijed političkih promjena (NDH)

TEČAJEVI:

- ❖ **glumačka škola**
- ❖ **plesa i baleta**
- ❖ **glazbeni** (klavir, violina, harmonika, mandolina, gitara, tambura, solo pjevanje, zborsko pjevanje, teorija glazbe)
 - polaznici glazbenih tečajeva činili su **salonski orkestar, orkestar ručnih harmonika, orkestar usnih harmonika, tamburaški orkestar i šramel kvartet**
- ❖ **stranih jezika** (njemački, talijanski, engleski, francuski)
- ❖ **ručnog rada**

→ u tečajevima je bio upisan velik broj djece, nastava se odvijala prema **planu i programu kreiranom od strane nastavnika**, a na kraju školske godine održavali su se **zaključni ispiti** pred roditeljima polaznika

NASTUPI POLAZNIKA:

- ❖ **dječji sat na zagrebačkoj Radio stanici**
 - nedjeljom poslijepodne Tito Strozzi čitao je dječje priče
 - u programu počinju sudjelovati i djeca kao glumci, recitatori, deklamatori, pjevači, glazbenici - sat se emitira **2 puta tjedno (srijedom i nedjeljom)**
- ❖ **razne priredbe, koncerti i kazališne revije “Dječjeg carstva”**
- ❖ **dobrotvorne priredbe** (za dobrotvorna društva)
- ❖ **dramske predstave; predstave s glazbom, plesom i pjevanjem**
(*Malo kazalište*, Frankopanska ulica br. 10)
- ❖ **cjelovečernje baletne predstave; dječja revijska priča**
(*Veliko kazalište*, Trg kralja Aleksandra)
- ❖ **brojna gostovanja** (Beograd, Sisak, Koprivnica, Križevci, Požega, Varaždin, Sušak, Virovitica, Bjelovar, Metlika, Ljubljana, Split)

Malo kazalište, predstave:

- ❖ **M. Širola: *Dugonja, Trbonja i Vidonja***, komedija za djecu u 3 čina
- ❖ **M. Širola: *Crvenkapica***, priča u 4 čina
 - prema motivima V. Nazora
 - redatelj: M. Širola, koreografkinja: M. Goritz-Pavelić, dirigent: M. Kasović-Cvijić
- ❖ **M. Širola: *Kraljica lutaka***, priča za djecu u 4 slike
 - redatelj: T. Strozzi, koreografkinja: M. Goritz-Pavelić, dirigent: M. Kasović-Cvijić
- ❖ **M. Širola: *Ivica i Marica***, priča u 3 čina s glazbom, plesom i pjevanjem
 - glazba: E. Humperdinck (po istoimenoj opernoj priči priredio M. Širola)
 - redatelj: M. Širola, koreografkinja: M. Goritz-Pavelić, dirigent: M. Kasović-Cvijić
- ❖ **F. Schubert: *Tri djevojčice***, priča za djecu u 4 čina s glazbom, plesom i pjevanjem
 - napisali: Alfred Maria Willner i Heinz Reichert (libreto obradio i prilagodio M. Širola)
 - redatelj: T. Strozzi, koreografkinja: M. Goritz-Pavelić, dirigent: Josip Branko Širola

- ❖ **Velika dječja revija “Dječjeg carstva”**
- ❖ **M. Širola: *Pepeljuga***, priča za djecu s glazbom, plesom i pjevanjem
 - glazba: B. Krnic
 - redatelj: M. Širola, koreografkinja: Margarita Froman, dirigent: M. Kasović-Cvijić
- ❖ **M. Širola: *Snjeguljica***, priča za djecu u 5 slika s glazbom, pjevanjem i plesom
 - prema motivima priče braće Grimm
 - redatelj: M. Širola, koreografkinja: M. Froman, dirigent: J. B. Širola
- ❖ **M. Širola: *Ciganska princeza***, igra za djecu u 4 čina s glazbom, plesom i pjevanjem
 - glazba: B. Krnic
 - redatelj: T. Strozzi, koreografkinja: M. Froman, dirigent: J. B. Širola

Veliko kazalište, predstave:

❖ *Divertissement*

→ koreografija: polaznica plesnog tečaja “Dječjeg carstva” (vlastite solo izvedbe),
M. Goritz-Pavelić

❖ **P. I. Čajkovski: *Valcer u bijelo***

→ koreografkinja: M. Goritz-Pavelić, dirigent: O. Jozefović

❖ **L. Delibes: *Coppélia***, balet u 2 čina

→ libreto obradila M. Goritz-Pavelić u igrokaz *Čarobnjakova lutka*

→ koreografija i kostimografija: M. Goritz-Pavelić, dirigent: O. Jozefović

❖ **Ch. Perrault - M. Širola: *Obuveni mačak***, dječja revijska priča u 2 čina (6 slika)

→ glazba: R. Benatzky

→ redatelj: M. Širola, koreograf: Maksimilijan Froman, dirigent: J. B. Širola

❖ **P. I. Čajkovski: *Ščelkunčik***, balet u 2 čina (3 slike)

→ koreografija i režija: Margarita Froman, dirigent: Gj. Vaić

❖ **I. pl. Zajc - K. Baranović: *Svatovac***

→ koreografkinja: Margarita Froman, dirigent: Gj. Vaić

- ❖ “Dječje carstvo” nije primalo financijsku potporu od strane državnih institucija, već se uzdržavalo zahvaljujući Stroziju i Široli te roditeljima članova, npr. financijskim sredstvima prikupljenim od članarina koje su se naplaćivale, prodajom ulaznica i dječjih novina, mame su same šivale i izrađivale kostime za predstave, itd.
- ❖ **dječje novine *Pričalo*** izlazile su dva puta mjesečno tijekom 10 mjeseci i jednom mjesečno za vrijeme ljetnih praznika (22 broja godišnje)
- ❖ sadržavale su službene vijesti i novosti “Dječjeg carstva”, novosti iz dječjeg života, zabavni kutak te radove članova

NEKI POZNATI ČLANOVI “DJEČJEG CARSTVA”:

Daria Gasteiger, Lea Deutsch, Josip Klima, Ozren Depolo, Lia Schubert, Sonja Kastl, Mirjana Dančuo, Verica Marković, Beata Devčić-Domić

Beata Devčić-Domić i “Dječje carstvo” (1938. - 1941.)

- ❖ balet počinje učiti u **veljači 1938. g.**, u dobi od 8 godina, u plesnom studiju **Mercedes Goritz-Pavelić** (Dolac br. 8) koji djeluje u okviru “Dječjeg carstva”
- ❖ u početku sudjeluje u *divertissementu* i manjim ulogama, međutim njezin talent vrlo brzo dolazi do izražaja te počinje plesati i glavne uloge
- ❖ **L. Delibes: Coppélia**, uloga Nedjeljke (Swanhilde)
→ **prva glavna uloga**, iznimno hvaljena od strane kritike i publike
- ❖ Mercedes Goritz-Pavelić **1939. g.** odlazi u Rumunjsku, a vodstvo baletnog tečaja preuzima preporoditeljica hrvatskog baleta, **Margarita Froman** (dvorana Matice hrvatskih obrtnika, Ilica 49)

- ❖ **PREDSTAVE U KOJIMA SUDJELUJE:**
baletni *divertissements*, *Obuveni mačak*, *Ščelkunčik* i *Svatovac*, *Pepeljuga*, *Tri djevojčice*, *Snjeguljica*, *Ciganska princeza*
- ❖ Margarita Froman ponekad je angažirala talentirane polaznice baletnog tečaja u repertoarnim predstavama zagrebačkog HNK-a, među kojima je bila i Beata, u kojima su nastupale s profesionalnim ansamblom (npr. balet ***Labuđe jezero*** P. I. Čajkovskog, opera ***Tajna B. Smetane***)
- ❖ **Istaknute uloge Beate Devčić-Domić:** P. I. Čajkovski: *Ščelkunčik* (*Vila šećera*) i *Labuđe jezero* (jedan od *Dva mala labuda*)
- ❖ **Znanja, vještine i iskustva koja je stekla u “Dječjem carstvu”:**
baletna/plesna tehnika, učenje i pamćenje koreografija, glumačka i pjevačka tehnika, iskustvo sudjelovanja u kazališnim predstavama
- ❖ **Smjer u kojem se kao plesačica klasičnog baleta nastavila razvijati:**
nastavak obrazovanja (privatni satovi kod Margarite Froman, Umjetnička škola Ustaške mladeži, Internacionalna baletna škola “Ana Roje i Oskar Harmoš” u Kaštelima), **profesionalni angažmani** (HNK u Zagrebu, HNK Split)

RUŽIČASTI PLES

